

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 575

van **SIHAME EL KAOUAKIBI**

datum: 20 mei 2020

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

VDAB - Wetenschappelijk karakter online opleidingen

In januari 2019 kondigde VDAB aan de lijst met opleidingen, die op zijn website is te raadplegen, uit te kuisen. Weliswaar een minderheid van deze opleidingen werkt niet evidence-based of moet zelfs in de categorie van pseudowetenschap worden ondergebracht. Ze kunnen via de zoekfunctie van vdab.be/opleidingen worden gevonden.

VDAB maakt echter een onderscheid tussen erkende en niet-erkende opleidingen. Wanneer bijvoorbeeld "psychologie" als zoekterm wordt ingegeven, krijgt men 238 mogelijke opleidingen, waarvan er amper 17 erkend zijn. Gebruikers van de website, die vaak op zoek zijn naar bijkomende kwalificaties in het kader van de noden van de arbeidsmarkt, maken mogelijk niet altijd dit onderscheid. In een aantal gevallen maakt VDAB duidelijk dat een opleiding niet erkend is - bijvoorbeeld bij "praktische psychologie" van het Centrum voor Afstandsonderwijs

https://www.vdab.be/opleidingen/aanbod/E16747/cursus/140973/Praktische_psychologie-ANTWERPEN - maar die lijn wordt niet consequent doorgetrokken - bijvoorbeeld bij "positieve psychologie" van NHA https://www.vdab.be/opleidingen/aanbod/E28378/cursus/180329/Positieve_Psychologie-MECHELEN.

Bovendien stellen de opleidingsverstrekkers in de fiches, zoals raadpleegbaar op vdab.be/opleidingen, soms dat zij een 'diploma' afleveren (wat evenwel geen beschermde term is) en dat cursisten in aanmerking kunnen komen voor de kmo-portefeuille en/of opleidingscheques. Daarover werden de afgelopen twee jaar al verschillende initiatieven door het Vlaams Parlement genomen. Onder meer Ann Brusseel stelde daarover vragen om uitleg aan toenmalig minister van Werk Muyters op 3 mei 2018 (<https://www.vlaamsparlament.be/commissies/commissievergaderingen/1249711/verslag/1252194>) en aan de minister in haar hoedanigheid van minister van Onderwijs (<https://www.vlaamsparlament.be/commissies/commissievergaderingen/1249568/verslag/1252906>). Eerder al stelde het Rekenhof in het verslag van juni 2016 vragen bij het systeem van de erkenning van opleidingen in het stelsel van betaald educatief verloop. Aanleiding voor dat onderzoek was dat betaald educatief verloop mogelijk was voor opleidingen aan De Levensschool, een privé-instelling die vooral cursussen in homeopathie aanbood, en waartegen een klacht liep wegens het onwettig uitoefenen van geneeskunde.

Graag verneem ik een actuele stand van zaken.

1. Privé-instellingen zoals het Centrum voor Avondonderwijs, NTI, NHA, Laudius en andere blijven cursussen aanbieden waarvoor inschrijvingsgeld gereduceerd kan worden via de kmo-portefeuille of opleidingscheques.

Overweegt de minister om een verdere en grondige screening te laten uitvoeren van het aanbod op vdab.be/opleidingen?

2. Het is altijd mogelijk een klacht in te dienen bij VDAB zelf of bij de federale overheidsdienst (FOD) Economie.

Is er volgens de minister niet een meer structurele aanpak nodig?

3. Heeft de minister cijfers over het aantal cursisten bij het Centrum voor Afstandsonderwijs, het Centrum voor Avondonderwijs, Wellness Academie, Laudius Thuisstudies, NHA, waarop de kmo-portefeuille van toepassing is? Om welk bedrag gaat het?

4. Welke door de Vlaamse overheid geregistreerde opleidingsverstrekkers, die gebruik kunnen maken van de kmo-portefeuille en waarvan cursisten gebruik kunnen maken van opleidingscheques en betaald educatie verlof, verloren de afgelopen vier jaar die erkenning? Wat was de aanleiding? Welke instanties werden opnieuw erkend?

5. Een aantal van de opleidingen op vdab.be/opleidingen bevat een banner waarin staat dat VDAB niet aansprakelijk is voor de inhoud van de opleiding en eventuele inbreuken op de geldende wetgeving.

Is dat wel afdoende, aangezien sommige van die opleidingen in het vaarwater komen van evidence-based en door de Vlaamse overheid erkende bachelor-, master- en graduaatsopleidingen? Een voorbeeld daarvan is

https://www.vdab.be/opleidingen/aanbod/E24421/cursus/166055/Autisme_Omgaa_n_Met_-ANTWERPEN.

6. Overweegt de minister om maatregelen te treffen tegen privé-instanties die pseudowetenschappelijke cursussen aanbieden die mogelijk een gevaar voor de volksgezondheid kunnen inhouden? Bijvoorbeeld de 'deelopleiding medische basiskennis' bij de door Vlaanderen geregistreerde opleidingsverstrekker De Levensschool (<https://www.levensschool.be/deelopleiding-medische-basiskennis>)?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 575 van 20 mei 2020

van **SIHAME EL KAOUAKIBI**

1. De bestaande overeenkomst die de opleidingsverstrekkers ondertekenen om te mogen publiceren op vdab.be/opleidingen voorziet volgend kwaliteitscriterium: "Het gepubliceerde aanbod van opleidingen wordt evenwel beperkt tot het arbeidsmarktgericht opleidingsaanbod bestemd voor volwassenen (werkzoekenden en werknemers, niet schoolplichtig) en dat de wederinschakeling in de arbeidsmarkt of het behouden van een arbeidsplaats tot doel heeft".

Midden 2019 werd die overeenkomst herwerkt en een kwaliteitskader toegevoegd, die de nodige handvaten geeft om een betere kwaliteitscontrole mogelijk te maken. Deze overeenkomst zal tegen de zomer naar alle publicerende opleidingsinstellingen verstuurd worden ter vervanging van de bestaande overeenkomst met de mededeling dat ondertekening vereist is om te blijven publiceren. Er moet hierbij eventueel rekening gehouden worden met de wettelijke termijnen voor het verbreken van de bestaande overeenkomst.

Daarna zal een systeem van kwaliteitsscreening worden opgezet. Dit zal steekproefsgewijs gebeuren en n.a.v. klachten. De databank bevat momenteel immers 10.000 opleidingen.

2. VDAB onderzoekt steeds alle klachten in verband met opleidingen op vdab.be/opleidingen. Indien wordt vastgesteld dat de opleiding in kwestie duidelijk niet-arbeidsmarktgericht is, wordt deze verwijderd uit de opleidingengids. In 2019 gebeurde dit een 5-tal keer.
3. Het Agentschap innoveren & ondernemen beschikt pas over cijfers over het aantal cursisten vanaf 2017. Onderstaande tabel geeft de gevraagde gegevens voor de periode 01/01/2017 – 01/06/2020.

Naam dienstverlener	Aantal projecten	Aantal cursisten	Goedgekeurde Subsidie (in euro)	Uitbetaalde subsidie (in euro)
Alternatieva VZW	2.865	3.057	397.159,79	370.839,04
Laudius BV	79	79	9.831,35	9.367,99
NHA Opleidingen	521	531	56.998,94	49.317,39
Ondernemersschool BV	1.083	1.086	139.789,16	130.406,53
vzw Centrum voor Avondonderwijs / Schoonheidsschool	3.718	5.181	699.151,07	656.925,09
Eindtotaal	8.266	9.934	1.302.930,31	1.216.856,04

4. In de periode 2016-2020 verloren 11 dienstverleners van de kmo-portefeuille hun registratie n.a.v. een controle door inspectie.

Voor 31/08/2019 was er geen mogelijkheid voorzien om opleidingsverstrekkers of opleidingen te schrappen in het kader van opleidingscheques.

Op 1/09/2019 zijn de hervormde opleidingsincentives van start zijn gegaan. Rechtgevende opleidingen worden opgenomen in de Opleidingsdatabank voor Vlaamse Opleidingsincentives. Dat is gekoppeld aan twee voorwaarden:

- (1) Op het niveau van de opleidingsinhoud: De opleidingen moeten een arbeidsmarktgericht karakter hebben; de inhoud moet voldoen aan het Ministerieel Besluit dd. 08/02/2019 tot specificatie van competenties en vaststelling van een beoordelingssysteem.
- (2) Op het niveau van de opleidingsverstrekker: De opleidingen moeten gegeven worden door een geregistreerde dienstverlener. Op 02/09/2019 is voor een groot aantal dienstverleners het kwaliteits- en registratiemodel van dienstverleners in het beleidsdomein Werk en Sociale Economie in werking getreden. Ook opleidingsverstrekkers moeten hieraan voldoen indien zij opleidingen willen aanmelden voor opleidingsincentives. Tot en met 01/09/2021 wordt een opleidingsverstrekker ook aanvaard als hij op 31/08/2019 geregistreerd was voor de KMO-portefeuille of opleidingscheques.

De opleidingen uit de Opleidingsdatabank voor Vlaamse Opleidingsincentives worden jaarlijks onderworpen aan een evaluatie. Het eerste rapport verschijnt eind 2020. Bij een negatieve evaluatie zal, indien bijsturing uitblijft, de opleiding verwijderd worden.

De Beroepscommissie kan het recht op Vlaams opleidingsverlof van een opleiding intrekken als de opleiding strijdig is met de openbare orde, openbare veiligheid of volksgezondheid of met de algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten (zie art. 6, Decreet dd. 12/10/2018 houdende het Vlaams opleidingsverlof). Dat is tot nog toe niet voorgevallen.

5. De nieuwe overeenkomst en bijhorend kwaliteitskader – waarvan sprake in het antwoord op vraag 1 – zal het mogelijk maken om dat soort opleidingen te weren uit de databank. Bij herhaaldelijke overtredingen van de kwaliteitscriteria kunnen opleidingsinstellingen hun publicatierechten definitief verliezen.
6. Voor wat betreft de kmo-portefeuille heb ik het Agentschap Innoveren & Ondernemen gevraagd een ministerieel besluit tot aanpassing van de kmo-portefeuille op te maken, maar daarbij een lijst van opleidingen die uitgesloten zullen worden van ondersteuning. Deze lijst zal onder andere opleidingen bevatten waarvan het wetenschappelijk karakter niet vastgesteld kan worden

Voor de verschillende Vlaamse ondersteuningsinstrumenten voor opleiding werd een aanpak op poten gezet om opleidingen te weren, indien nodig. Optreden tegen mogelijke gevaren inzake volksgezondheid is een bevoegdheid van de federale gezondheidsinspectie. Indien de Beroepscommissie voor Vlaams Opleidingsverlof bericht krijgt van vaststellingen door de gezondheidsinspectie, kan zij de registratie van een opleiding in de opleidingsdatabank voor Vlaamse Opleidingsincentives intrekken (cf. art. 6, Decreet dd. 12/10/2018 houdende het Vlaams opleidingsverlof).